

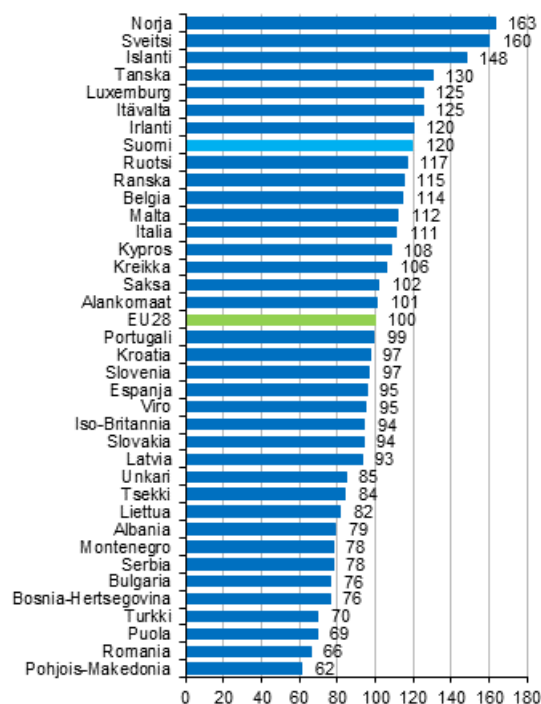
Kansainvälinen hintavertailu 2018

Ruoka, juomat ja tupakka

Ruoka ja alkoholittomat juomat Suomessa viidenneksen EU:n keskitasoa kalliimpia

Vuonna 2018 tehdyn hintavertailun mukaan ruuan ja alkoholittomien juomien kuluttajahinnat ovat Suomessa 20 prosenttia EU:n keskiarvon yläpuolella. EU:n sisällä kallein hintataso on Tanskassa, jossa ruokakorin hinta ylittää keskiarvon 30 prosentilla. Huokein EU-maa oli Romania, jossa ruuan ja alkoholittomien juomien hintataso jäi noin 35 prosenttia EU-keskiarvosta. Vertailussa käytetyt hinnat ovat vuoden 2018 keskihintoja. Tiedot perustuvat EU-tilastoviranomaisen, Eurostatin, koordinoimaan ECP (European Comparison Programme) -hintavertailuohjelmaan. Suomea koskevan hinta-aineiston tutkimukseen on koonnut Tilastokeskus.

Ruuan ja alkoholittomien juomien hintataso Euroopan maissa vuonna 2018, EU28=100

Alkoholijuomissa Suomi ja Irlanti ovat EU:n kalleimmat maat, hintojen ollessa noin 80 prosenttia EU:n keskiarvoa korkeammat. EU:n halvin alkoholi löytyy Bulgariasta ja Romaniasta. Erilaisten verotuskäytäntöjen vuoksi erot eri maiden alkoholin hinnoissa ovat erittäin suuret.

Tupakkatuotteiden hinta Suomessa on kevään 2018 vertailussa 17% yli EU-keskiarvon. EU:n kalleinta tupakkaa poltetaan Iso-Britanniassa ja Irlannissa, joissa hintataso on noin nelinkertainen EU:n edullisimpaan maahan, Bulgariaan, verrattuna. Myös tupakan verotus vaihtelee suuresti maittain.

Mikäli tarkastellaan ainoastaan euroa käyttäviä maita ruuan ja alkoholittomien juomien osalta, Suomen kanssa samaan noin 20 prosenttia EU-keskiarvon ylittävään ryhmään kuuluvat Itävalta, Luxemburg, Irlanti ja Ranska.

Pohjoismaista Norja ja Islanti nousevat ruuan ja alkoholittomien juomien osalta kalleimmiksi, noin 50 – 60 prosenttia yli EU-keskiarvon. Ruotsi, Suomi ja Tanska ovat huokeampia ylittäen EU-keskiarvon noin 20 – 30 prosentilla.

Kun tarkastellaan koko Euroopan aluetta, mukaan lukien EFTA-maat ja Balkanin alue, kalleimpia ruoka ja alkoholittomat juomat ovat Norjassa ja Sveitsissä, noin 60 prosenttia yli EU-keskiarvon. Edullisimmin vastaavista ostoksista selvittää Puolassa, Romaniassa ja Pohjois-Makedoniassa.

Lisätietoja tuoteryhmäkohtaisista hintatasoista löytyy Liitetaulukosta 1.

Tiedot perustuvat Eurostatin ECP (European Comparison Programme) -hintavertailuohjelmaan, jossa ovat mukana EU:n 28 jäsenvaltiota, viisi ehdokasmaata (Pohjois-Makedonia, Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), potentiaalinen ehdokasmaa Bosnia-Herzegovina, Kosovo ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Vertailussa oli mukana noin 500 tuotetta.

Laajemmin tuloksia esitellään [Eurostatin verkkopalvelussa](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan hintataso Euroopan maissa vuonna 2018, EU28=100.....4

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan hintataso Euroopan maissa vuonna 2018, EU28=100

Valtio	Tuoteryhmä			
	Elintarvikkeet	Alkoholiittomat juomat	Alkoholijuomat	Tupakka
Sveitsi	164	129	118	121
Norja	161	181	252	222
Islanti	150	134	268	187
Tanska	130	132	124	102
Luxemburg	127	115	93	85
Itävalta	127	113	101	89
Suomi	119	123	182	117
Irlanti	118	136	177	201
Ruotsi	118	108	152	108
Ranska	116	101	94	141
Belgia	114	116	106	102
Italia	113	93	100	88
Malta	111	122	109	94
Kypros	108	106	103	82
Kreikka	105	119	133	80
Saksa	102	100	89	101
Alankomaat	101	100	100	110
EU28	100	100	100	100
Portugali	98	120	102	86
Slovenia	98	91	93	68
Espanja	96	91	84	83
Kroatia	96	111	101	62
Viro	95	102	126	68
Iso-Britannia	93	108	129	204
Slovakia	92	110	90	64
Latvia	91	116	109	65
Unkari	84	89	77	63
Tsekki	83	92	82	68
Liettua	80	105	94	63
Albania	78	98	100	40
Serbia	77	83	84	42
Montenegro	76	99	106	50
Bosnia-Hertsegovina	75	86	72	45
Bulgaria	75	95	74	49
Turkki	70	71	163	35
Puola	68	83	86	60
Romania	65	74	74	69
Pohjois-Makedonia	61	68	72	29

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Kansainvälinen hintavertailu on Eurostatin johdolla vuosittain laadittava EU- ja EFTA-maiden hintatasoa ja hintatasolla korjattavaa bruttokansantuotetta (BKT) koskeva tilasto. Tilastokeskus kerää Suomea koskevat tiedot tähän tutkimukseen, jonka pääasiallisena tavoitteena on tuottaa ns. ostovoimapariteetit (OVP) (engl. purchasing power parities l. PPP). Ostovoimapariteettien avulla pyritään mahdollistamaan reaaliset BKT-volyymivertailut ohjelmaan osallistuvien maiden kesken.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja perustuu kussakin maassa Eurostatin ja OECD:n koordinoimina tehtyihin hintakeruisiin. OECD päivittää tuoreimpien hintavertailujen tulokset inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla kuvaamaan ilmoitettua ajankohtaa. Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja löytyy Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukoista. Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa tuoteryhmäkohtaisia hintatasoindeksejä. Nämä löytyvät Kansainvälinen hintavertailu -tilaston julkaisujen liitetaulukoista.

Hintatasovertailuissa tarkastellaan samantyyppisten hyödykkeiden hintoja eri maissa. Yksityisen kulutuksen osalta hyödykkeiden painorakenne muodostetaan kotitalouksien kulutuksen mukaiseksi. Koska kulutustottumukset eri maissa ovat erilaisia, vertailuun kustakin maasta mukaan otettavat tavarat ja palvelut valitaan kansallisten tilastovirastojen, Eurostatin ja OECD:n yhteistyönä. Yksityistä kulutusta koskeva hinta-aineisto kerätään tuoteryhmittäin kolmen vuoden jakson aikana.

Hintakeruuliikkeiden tiedot, kerättävät hintatiedot sekä yksityiskohtaiset tiedot kerättävistä hyödykkeistä ovat salassa pidettäviä.

1.2 Tilaston keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tutkimuskohde, tietojen kerääjä ja tiedonantajat

Tilastot perustuvat Eurostatin European Comparison Programme -hintavertailuohjelmaan (ECP), jossa ovat mukana EU:n 28 jäsenvaltiota, viisi ehdokasmaata (Pohjois-Makedonia, Montenegro, Turkki, Serbia ja Albania), potentiaalinen ehdokasmaa Bosnia-Herzegovina, Kosovo, sekä kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Kussakin maassa paikalliset tilastovirastot vastaavat omasta kansallisesta tiedonkeruusta.

Ostovoimapariteettiohjelmassa käytettävät luokitukset perustuvat Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT 2010).

Yksityisessä kulutuksessa sovelletaan yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukaista luokitusta (COICOP). Yksityinen kulutus on jaettu seuraavasti:

- 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
- 02 Alkoholijuomat ja tupakka
- 03 Vaatetus ja jalkineet
- 04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet
- 05 Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito
- 06 Terveystieteet
- 07 Liikenne
- 08 Tietoliikenne
- 09 Virkistys- ja kulttuuritoiminta
- 10 Koulutus
- 11 Ravintolat ja hotellit
- 12 Muut tavarat ja palvelut

1.3 Lainsäädännöllinen perusta ja suositukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisten sääntöjen antamisesta ostovoimapariteetteja koskevan perusaineiston hankkimisesta, laskennasta ja levittämisestä (PPP) annettiin 11.12.2007.

Ostovoimapariteettiohjelmaan lainsäädännöllisesti liittyvät myös EU-asetukset koskien Rakenne- ja Koheesiorahastoja. Myös asetus Euroopan yhteisöjen virkamiesten palkkojen korjauskertoimista edellyttää ostovoimapariteettien laskemista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tuotettavalla perusaineistolla kuten hinnoilla ja bruttokansantuotteen menoerittelyillä tarkoitetaan ostovoimapariteettien laskemiseksi ja laadun varmistamiseksi tarvittavia tietoja. Ostovoimapariteetit lasketaan tavaroiden ja palvelujen kansallisten keskihintojen perusteella. Keräämällä tuotekohtaisia hintoja ja aggregoimalla ne saadaan hintasuhteet (pariteetit) perusnimiketasolle (basic heading).

Käytännössä ensiksi tehdään maapareittaisia vertailuja. Maapareittaisista vertailuista lasketaan Fisherin indeksit. Jotta pariteetit saadaan lasketuiksi, käytetään ns. Eltetö-Köves-Szulc -menetelmää (EKS-menetelmä), jolla indeksit saadaan transitiivisiksi.

Eurostat on laatinut OVP-menetelmäoppaan, jossa esitetään ostovoimapariteettien laadinnan eri vaiheissa käytetyt menetelmät, puuttuvan perusaineiston ja puuttuvien pariteettien estimoinnissa käytetyt menetelmät mukaan luettuina. Menetelmäopasta tarkistetaan aina kun menetelmiin tehdään tärkeitä muutoksia. Siihen voidaan sisällyttää uusia menetelmiä, joilla parannetaan tietojen laatua ja vähennetään kustannuksia tai tietojen toimittajien työtaakkaa. Menetelmäopas löytyy Eurostatin verkkosivulta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Ennen tietojen toimittamista Eurostatille kukin jäsenvaltio tarkistaa tietojensa oikeellisuuden seuraaviin tietoihin perustuen:

- enimmäis- ja vähimmäishinnat
- keskihinta ja variaatiokerroin
- hinnoiteltujen hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- hinnoiteltujen edustavien hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- havainnoitujen hintojen määrä hyödykettä kohti

Eurostat suorittaa ennen OVP-tulosten viimeistelemistä aggregaattitasolla ainakin seuraaviin indikaattoreihin perustuvia oikeellisuustarkastuksia:

Bruttokansantuotteen ja sen pääaggregaattien tasolla:

- BKT:n loppukäyttöjen arvojen ja väestöestimaattien yhdenmukaisuus julkaistujen tietojen kanssa
- asukasta kohti laskettujen volyyymi-indeksien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- hintatasoindexien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä

Kunkin perusnimikkeen tasolla:

- BKT:n painorakenteen vertaaminen nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- puuttuvia tietoja koskeva estimaatti silloin kun sillä on merkitystä

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Eurostat laskee OVP:t jokaiselle kalenterivuodelle.

Eurostat julkaisee lopulliset vuosittaiset tulokset viimeistään 36 kuukauden kuluttua viitevuoden päättymisestä. Julkaistavat tiedot perustuvat Eurostatin käytettävissä viimeistään kolme kuukautta ennen

julkaisupäivää oleviin tietoihin. Säännökset eivät vaikuta komission (Eurostat) oikeuteen julkaista ennakkotietoja ennen kuin viitevuoden päättymisestä on kulunut 36 kuukautta. Eurostatin on julkaistava kustakin jäsenvaltiosta aggregoidulla tasolla vähintään seuraavat tiedot:

- OVP:t BKT:n tasolla
- OVP:t kotitalouksien kulutusmenoista ja todellisesta yksilöllisestä kulutuksesta
- hintatasoindeksit suhteessa yhteisön keskiarvoon
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina (OVS) ilmaistuna

Jos tulokset lasketaan suuremmalle ryhmälle maita, Euroopan unionin jäsenvaltioiden OVP:t säilytetään siitä huolimatta (kiinnitys-periaate). Lopullisia julkaistuja OVP:ja ei tarkisteta. Tietyistä virheistä julkaistaan kuitenkin korjatut tulokset. Poikkeuksellisia yleisiä tarkistuksia voidaan tehdä, jos EKT 2010:n peruskäsitteisiin on tehty sellaisia muutoksia, että ne vaikuttavat OVP-tuloksiin ja sen myötä jonkin jäsenvaltion BKT:n volyyymi-indeksiin enemmän kuin yhden prosenttiyksikön verran.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Eurostat julkaisee Statistics Explained -palvelussa:

- lopulliset OVP-tulokset viitevuodesta 36 kuukauden sisällä (t+36) ja alustavat OVP-tulokset viitevuodesta 12 kuukauden sisällä (t+12)
- BKT:n volyyymi-indeksiä koskevat ennusteet viitevuodesta 5 kuukauden sisällä (t+5)
- yksityisestä kulutuksesta tuloksia eri tuoteryhmittäin

Eurostatin verkkopalvelu:

- em. Statistics Explained -julkaisut
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina ilmaistuna
- OVP:t ja hintatasoindeksit vuodesta 1995 lähtien

Tilastokeskuksen verkkopalvelu:

- tilastokeskus.fi: hintavertailutuloksia tuoteryhmittäin
- Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukko: yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja. Indeksit ovat OECD:n inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla päivittämiä tuoreimpien hintavertailujen tuloksia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Eurostatin koordinoimassa ostovoimapariteettiohjelmassa koko yksityisen kulutuksen "hyödykekori" sisältää noin 2400 erilaista hyödykettä. Eri maiden hintatietojen vertailukelpoisuutta edistävät yhteiset luokitukset ja yhdessä sovitut hyödykekorit.

Kulutuksen osalta hyödykekorin painorakenne muodostetaan todellisen kulutuksen mukaiseksi.

OVP-tulosten ajallista vertailua tulisi kuitenkin välttää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Hyödykkeet muuttuvat vaihtuvat ajan myötä. Siksi OVP-tuloksia ei suositella käytettäväksi hintamuutosten tarkasteluun pitkällä aikavälillä.

Suosittelut käyttökohteet:

- volyymivertailut poikkileikkaustarkasteluna
- maiden asettaminen ryhmiin volyymi-indeksien mukaan
- hintatasovertailut poikkileikkaustarkasteluna

Ei suositeltavia käyttökohteita:

- maiden asettaminen tarkkaan suuruusjärjestykseen volyymi-indeksien mukaan
- kansantalouksien kasvun mittaukset
- teollisuuden tuotos- ja tuottavuusvertailut
- hintatasovertailut tuotetasolla
- valuutan yli- ja aliarvostukset

Lisätietoja

Harri Kananaja 029 551 3567
Tomi Liimatainen 029 551 3490
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Eurostat: Kansainvälinen hintavertailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-8379 (pdf)